

Objetivo: restaurar **posidonia**

► Una iniciativa europea ha permitido recuperar **1.800 m²** de esta planta en la zona dañada por las obras de la desaladora

M.P.F.

La posidonia es uno de los grandes tesoros naturales del Mediterráneo y tiene un papel clave en la conservación del entorno marino de Menorca. Actúa como pulmón al producir grandes cantidades de oxígeno y absorber dióxido de carbono, lo que ayuda a mitigar los efectos del cambio climático. Es refugio y zona de cría para decenas de especies marinas y, a su vez, es la responsable de la claridad de nuestras aguas. Su protección es una prioridad, de ahí que Menorca se sumara a un proyecto europeo centrado en la restauración de praderas de posidonia y la conservación de los ecosistemas marinos mediterráneos.

Este proyecto, denominado Artemis, ha impulsado la restauración de una pradera de posidonia oceánica en Cala Blanca. La zona fue afectada en el año 2010 por el vertido de bentonita durante las obras de construcción de la desaladora de Ciutadella. Se degradaron más de 1.800 metros cuadrados de posidonia y 16 años después solo se

Área restaurada de Cala Blanca con fragmentos de posidonia viva. Foto: OBSAM

ha recuperado de forma natural un 5 por ciento de la superficie impactada. Esta iniciativa piloto pretende acelerar su recuperación natural.

La primera etapa consistió en cartografiar la superficie para poder planificar la plantación.

Posteriormente, se procedió a recolectar fragmentos de posidonia viva desprendidos de forma natural tras los temporales marítimos de este invierno. Y se trasladaron los 1.100 fragmentos recolectados hasta unas instalaciones cedidas por el Club Nàutic

de Ciutadella donde, conservada dentro del mar, se procedió a su preparación. Estos fragmentos se montaron sobre unos estribos en forma de U que se cubrieron con cera de abeja. Durante el pasado mes de febrero se fueron distribuyendo las cajas preparadas con

los haces de posidonia por las distintas áreas de plantado dentro de la zona de restauración. Finalmente se clavaron los estribos cada 20 centímetros para posibilitar un nuevo enraizamiento de la planta en la zona afectada e iniciar su proceso de recuperación natural. Estos trabajos finalizaron el pasado mes de marzo.

El proyecto ha sido ejecutado por la empresa Tecnoambiente y se ha basado en el proyecto técnico desarrollado por el Obsam-IME y el Imedeia.

Este proceso se acompañará de un seguimiento científico que permitirá evaluar la evolución y el éxito de la restauración. Es más, una parte de los haces se han identificado con etiquetas para posibilitar su estudio científico a largo plazo.

El proyecto Artemis tiene como objetivo acelerar la restauración de praderas de fanerógamas marinas en el Mediterráneo. Estas praderas cubren aproximadamente el 25 por ciento del fondo marino. Pero han sufrido una regresión, estimada en un 34 por ciento en los últimos 50 años.

Menorca, excelencia en **sostenibilidad**

► Impulsa iniciativas sobre energía, movilidad, recursos hídricos y residuos dirigidas a paliar los efectos del **cambio climático**

M.P.F.

Hablar de Menorca es hablar de sostenibilidad. Su condición de Reserva de Biosfera ha impulsado el desarrollo de proyectos e iniciativas dirigidos a paliar los efectos del cambio climático y avanzar hacia un modelo más respetuoso con el entorno.

Uno de los proyectos más ambiciosos es la estrategia Menorca 2030, una hoja de ruta para descarbonizar el sistema energético y fomentar el uso de energías renovables. La Isla está dando pasos firmes tanto en el autoconsumo energético, público y privado, como en la implantación de parques solares. Todo ello va ligado al impulso de la movilidad sostenible, especialmente mediante la promoción del coche eléctrico y la ampliación de la red de puntos de recarga.

Paralelamente, las administraciones impulsan numerosos proyectos de restauración y conservación de ecosistemas, como la protección de la posidonia oceánica, fundamental para la biodiversidad marina y la captura de carbono. También cobra cada vez más importancia la gestión sostenible del agua. La crisis hídrica se ha convertido en una prioridad, promoviendo iniciativas destinadas a optimizar recursos y mitigar un problema que se agrava año tras año.

Los residuos son otra pieza clave de este rompecabe-

zas ambiental. La apuesta por incrementar la separación, el reciclaje y la reutilización contribuye a reducir las emisiones de gases de efecto invernadero y permite aprovechar mejor los recursos, avanzando hacia un modelo de economía circular.

Asimismo, se destinan recursos a la educación ambiental con el objetivo de implicar a la población en la transición ecológica y fomentar hábitos más sostenibles.

En conjunto, Menorca es un referente mediterráneo de sostenibilidad, combinando conservación ambiental, energía limpia y desarrollo económico sostenible.

Plagas bajo control y tratamientos amables para no alterar el entorno

► Las empresas también tienen un papel clave en la preservación del territorio, en especial, en el uso de tratamientos y productos respetuosos con el medio ambiente.

Esta es la filosofía ambiental que aplica AJN Plagas, una empresa que no solo contribuye a proteger el territorio con el uso

de tratamientos amables con el entorno sino con el mantenimiento a raya de la proliferación de plagas.

Esta empresa ofrece servicios de desinfección, desratización y desinsectación, además de tratamientos de legionelosis en sistemas de agua, así como tratamientos de la madera y fitosanitarios.

Menorca cuenta con programas dirigidos a proteger el territorio.
Foto: GEMMA ANDREU

AJN
Plagas Menorca S.L.

-**Tratamiento de Legionelosis**.....
-**Tratamiento de Madera**.....
-**Desratización**.....
-**Desinsectación**.....
-**Desinfección**.....
-**Fitosanitarios**.....

Ofrecemos una amplia gama de SERVICIOS enfocados al CONTROL DE PLAGAS, utilizando productos biológicos de calidad, adecuados y respetuosos con nuestro entorno ambiental.

ajnplagsmenorca@gmail.com
971 361 905 • 649 559 005
667 092 040 • 650 227 586

Cimera sobre fons marins

► El congrés final del projecte **Artemis** reunirà a Menorca prop de 70 participants de vuit països diferents

R. P.

Menorca acollirà entre dilluns i dimecres de la pròxima setmana el congrés final del projecte europeu Interreg Euro-MED Artemis, una iniciativa internacional centrada en la restauració de praderies de posidònia i la conservació dels ecosistemes marins mediterranis. Aquest congrés tindrà com a seu principal el Club Nàutic de Ciutadella i reunirà a prop de 70 participants de vuit països diferents, com Espanya, França, Grècia, Itàlia, Bèlgica, Bulgària, Tunísia i Gran Bretanya.

Citarà a investigadors, administracions, entitats ambientals, empreses i professionals vinculats a diferents zones pilot de la Mediterrània per compartir experiències i debatre sobre restauració marina, conservació de la biodiversitat i nous models de finançament vinculats a la protecció dels ecosistemes marins.

Aquest congrés inclourà sessions tècniques, taules rodones i una visita de camp a Fornells

per donar a conèixer els assistents diferents experiències de restauració i gestió marina desenvolupades a Menorca.

L'Illa és una de les quatre zones pilot mediterrànies del projecte Artemis, juntament amb Creta (Grècia), Sardenya i Monfalcone (Itàlia).

La iniciativa, desenvolupada a l'Illa ha suposat la restauració d'una praderia de posidònia oceànica a Cala Blanca, en concret, a la zona afectada per un vessament de bentonita durant les obres de construcció de la dessaladora de Ciutadella (i que hem detallat en el reportatge anterior). El projecte Artemis té com a objectiu la restauració de praderies de fanerògames marines a la Mediterrània. Incorpora un component innovador basat en l'avaluació ecològica, social i econòmica dels serveis ecosistèmics que ofereixen les praderies de posidònia, com la biodiversitat o el segrest de carboni blau.

La restauració s'ha desenvolupat sota la coordinació de l'Obsam-IME i el suport científic de l'Imedeia-CSIC. El projecte compta també amb la participació de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural del Govern, el Consell a través de l'Agència Menorca Reserva de Biosfera, la Fundació Menorca Preservation i el Club Nàutic de Ciutadella.

Acte públic

Dilluns dia 8

► **De 19 a 21.30h. Can Saura.** Jornada oberta amb motiu del Dia Mundial dels Oceans. Inclourà la projecció audiovisual d'«Una praderia perduda», una conferència a càrrec del científic de l'IMEDEA Jorge Terrados sobre els treballs de restauració de Cala Blanca i, finalment, una activitat teatral amb La Revoluta.

fic de l'Imedeia-CSIC. El projecte compta també amb la participació de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural del Govern, el Consell a través de l'Agència Menorca Reserva de Biosfera, la Fundació Menorca Preservation i el Club Nàutic de Ciutadella.

Acte públic

A més de l'activitat científica, l'Institut Menorquí d'Estudis (IME) i l'Observatori Socioam-

biental de Menorca (Obsam) organitzen per a dilluns a la tarda una jornada oberta a la ciutadania dirigida a donar a conèixer detalls de com s'ha desenvolupat el projecte de restauració de la praderia de posidònia de Cala Blanca en el marc del projecte Artemis.

L'esdeveniment, organitzat amb motiu del Dia Mundial dels

Oceans, combinarà divulgació científica i activitats culturals per apropar a la població els treballs de restauració marina desenvolupats a Menorca i la importància ecològica de les praderies de posidònia per a la conservació de la Mediterrània.

La programació inclourà parlaments institucionals, la projecció audiovisual d'«Una praderia perduda», una conferència a càrrec del científic de l'Imedeia Jorge Terrados sobre els treballs de restauració desenvolupats a Cala Blanca i, finalment, una activitat teatral amb La Revoluta. És una sessió gratuïta i oberta a tota la ciutadania.

L'activitat és organitzada per l'IME i l'Obsam i compta amb la col·laboració de l'Ajuntament de Ciutadella, la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural del Govern, el Consell, l'Agència Menorca Reserva de Biosfera i la Fundació Menorca Preservation.

Programa del congrés Artemis

Dilluns dia 8

► **De 9 a 17h. Club Nàutic Ciutadella.** Workshop sobre finançament i restauració marina a la Mediterrània.

Dimarts dia 9

► **De 9 a 17.30h. Club Nàutic Ciutadella.** Sessió inaugural institucional i jornada tècnica sobre restauració de posidònia, biodiversitat marina, governança ambiental i finançament de la conservació marina. Presentació dels resultats dels projectes pilot de Creta,

Sardenya, Monfalcone i Menorca.

Dimecres dia 10

► **De 9 a 13.30h. Club Nàutic Ciutadella.** Taules rodones sobre polítiques públiques, inversió privada i nous models de finançament per impulsar la restauració marina a la Mediterrània.

► **De 14 a 20h. Fornells.** Visita tècnica per conèixer diferents experiències de conservació marina i seguiment de praderies de posidònia a Menorca.

Imatge del procés de restauració de posidònia a Cala Blanca.

Fotos: OBSAM

ALGUERÓ

► La *Cymodocea nodosa* o algueró és una planta marina superior, perquè té flors, fruits i arrels. És la germana petita de la posidònia, menys coneguda, però igual d'important com a refugi per a un gran nombre d'espècies. Les praderies d'algueró més importants es troben en badies poc profundes i resguardades de la costa nord, com Addaia, Fornells i Sanitja. També en podem trobar en cales tant de la costa nord i nord-est com de la costa sud. L'Obsam ha desenvolupat un estudi d'aquesta fanerògama marina per conèixer la seva evolució i l'estat de conservació, conclouent que, de manera general, a Menorca es troba en bon estat. Respecte a estudis dels anys 90, hi ha zones on ha augmentat la seva extensió i densitat, com és el cas des Grau i s'Arenal d'en Castell, gràcies a mesures d'ordenació de fondejos i afavorida pel canvi climàtic i la pujada de temperatura. En canvi, a Addaia ha disminuït la seva densitat, probablement per la falta de regulació de fondejos.

CALÀPET

► A Menorca hi ha dues espècies d'amfibis: el granot arbori i el calàpet. Aquest segon (*Bufoles balearicus*) és un petit amfibi que, a Espanya, només es troba a les Balears. A Eivissa, de fet, ja s'ha extingit a causa de la desaparició dels hàbitats de reproducció i del canvi climàtic. És una espècie estretament lligada a l'activitat rural, ja que es reproduïx en aigües estancades. El seu cicle reproductiu necessita almenys dos mesos d'aigua; si aquesta s'asseca abans, acaba fracassant. Tot i que es distribueix per tota Menorca, els principals nuclis reproductors es concentren als dos extrems de l'illa, perdent connectivitat entre ells.

VINJOLITA

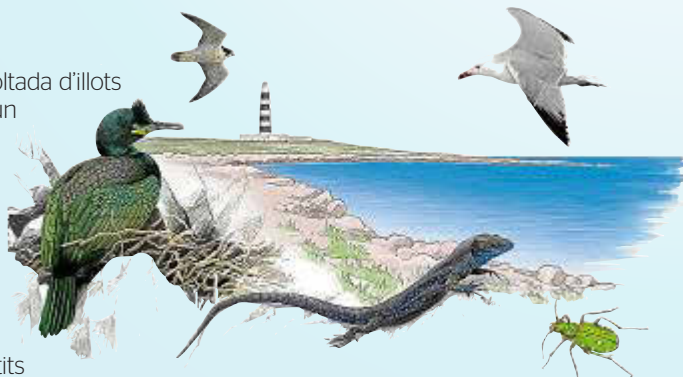
JUAN VARELA/SEO BIRD LIFE

► La vinjolita (*Delichon urbicum*) és un petit ocell molt familiar perquè habita sovint en zones urbanes. És habitual trobar els seus nius enganxats sota les volades de les façanes. Es tracta d'una espècie migradora i estival que passa l'hivern a l'Àfrica subsahariana i que, a finals d'estiu, emprèn el viatge cap als quaters d'hivernada. Els nius, fets de fang, tenen forma arrodonida i un petit orifici superior. Són ben coneguts els seus vols

durant la captura d'insectes, ja que consumeixen una gran quantitat de mosques i mosquits. És una espècie protegida. Per això, en algunes zones s'ha instal·lat un sistema pilot de canalitzacions situat davall els nius per evitar que els excrements caiguin al terra. Permet protegir els ocells i alhora, reduir les molèsties a la població.

ILLOTS

► Menorca està envoltada d'illots costaners, tots ells d'un alt valor ecològic. Per què? Perquè han conservat unes condicions que ja no existeixen a l'illa principal. Han patit una pressió humana mínima i, per tant, s'han convertit en petits refugis naturals lliures d'espècies competidores. L'Agència Menorca Reserva de Biosfera ha iniciat un projecte d'estudi de 16 illots amb l'objectiu d'analitzar-ne la biodiversitat i proposar actuacions de conservació i protecció jurídica. Perquè no hi ha dubte que, com més petit és un territori, més vulnerable resulta.

DRAGÓ

► El dragó és el rèptil més freqüent de les nits estiuenques menorquines. Els veiem aferrats en parets, gairebé immòbils, mentre cacen. S'alimenten, principalment, d'insectes nocturns atrets pels punts de llum artificial, com mosquits, formigues i, fins i tot, aranyes. Poden caminar perfectament per superfícies verticals gràcies a les extremitats, amb cinc dits a cada peu i unes petites protuberàncies que li proporcionen adherència per trepar i desplaçar-se. A Menorca trobem dues espècies: la salamanquesa comuna (*Tarentola mauritanica*), de majors dimensions, i la rosada (*Hemidactylus turcicus*), més petita i amb una pell més fina i translúcida.

GEOLOGIA

► La geologia és la base silenciosa que sustenta molts dels aspectes essencials de la nostra vida. En concret, els tipus de roca, la composició dels sòls i els processos geològics que han modelat el territori determinen la fertilitat de la terra, la disponibilitat d'aigua i la capacitat dels ecosistemes per sostenir l'agricultura i la ramaderia. La diversitat geològica condiona els paisatges agraris, els cultius i fins i tot les pràctiques tradicionals vinculades a l'aprofitament del territori. D'ella depèn també la dinàmica de les aigües superficials i dels aqüífers, és a dir, les formacions rocoses on s'emmagatzema l'aigua infiltrada i que en fan possible l'aprofitament per a la producció d'aliments.

TORTUGA MARINA

► La tortuga marina és una espècie protegida, en regressió i catalogada com a amenaçada. La pèrdua d'hàbitat, la captura accidental per les arts de pesca i la contaminació per plàstics són les causes principals del descens de la població. La babaua (*Caretta caretta*) és la més comuna a l'illa, ja que el sud-est és una zona clau per a l'alimentació de subadults i juvenils. Però, en els darrers anys s'han registrat nidificacions a Cala Calderer (l'any passat) i a Punta Prima i Cala Pilar (ambdues el 2020). El canvi climàtic i l'augment de les temperatures fan que les platges de la Mediterrània occidental siguin aptes per a la cria. Dues curiositats:

la temperatura de l'arena determina si les cries seran femelles o mascles. A més, les tortugues tornen a desovar al lloc on van néixer, possiblement guiades per l'olfacte.

PARET SECA

► La paret seca és un dels elements més emblemàtics del paisatge menorquí. Aquest recurs geològic ha servit, tradicionalment, per delimitar el territori, organitzar el camp i protegir els cultius de la tramuntana i dels forts vents del nord. Però la seva funció va molt més enllà: constitueix un hàbitat ideal de refugi i de cria per a nombroses espècies animals i vegetals. I actua com una barrera natural davant els incendis. Sens dubte, la paret seca és molt més que un element funcional: és una de les grans icones del patrimoni, la cultura i el paisatge de Menorca.

Un patrimoni natural únic

► Menorca és rica en **biodiversitat** i disposa d'uns hàbitats excepcionals que cal **conservar**

Imatge dels fulletons editats per l'Agència Menorca Reserva de Biosfera.

R. P.

Tot i les seves reduïdes dimensions, Menorca acull una representació gairebé completa dels hàbitats característics de la Mediterrània occidental: boscos i marines, medi rural, illots, barrancs, coves i zones humides. Aquesta varietat d'ecosistemes afavoreix una biodiversitat excepcional. La Unesco va designar l'illa reserva de biosfera no només per l'elevat grau de conservació del patrimoni natural i el compromís

amb la sostenibilitat, sinó també per representar un dels nou biomes terrestres existents al planeta: el bioma mediterrani. Actualment, el 70 per cent de la superfície de la reserva de biosfera gaudeix d'algun tipus de protecció. En el marc del Dia Mundial del Medi Ambient, l'Agència Menorca Reserva de Biosfera centra l'atenció d'aquest article en alguns dels seus valors, recollits juntament amb molts altres en els cinc fulletons editats per l'Agència, disponibles a les seus del Consell, als ajuntaments, a les oficines de turisme i al web menorcabiosfera.org.

El reto de dar otra vida a **los residuos**

► **Triatges Menorca** somete los materiales a procesos de clasificación, tratamiento y valorización para darles una segunda oportunidad

Redacción

Recuperar al máximo los materiales aprovechables y minimizar la cantidad de residuos que termina en el vertedero es uno de los pilares fundamentales de la economía circular. Lo que antes se consideraba un desecho puede convertirse hoy en materia prima para nuevos procesos productivos. Esta es la filosofía que aplica **Triatges Menorca**, una empresa nacida con la vocación de ofrecer una solución integral a la gestión de residuos en la Isla.

La compañía recibe materiales procedentes de la construcción, la industria, comercios y particulares, sometiéndolos a procesos de clasificación, tratamiento y valorización. Su actividad incluye la recuperación de áridos reciclados, metales, plásticos, madera y cartón. Parte de estos materiales se reintroduce en el mercado local como materias

Las instalaciones se hallan en el Camí de Loreto de Alaior. Foto: T.M.

primas secundarias, mientras que el resto se gestiona mediante operadores autorizados, garantizando en todo momento la trazabilidad y el cumplimiento de la normativa vigente.

Fundada en 2003, Triatges Menorca desarrolla su actividad en unas instalaciones ubicadas en

el Camí de Loreto, en Alaior. El centro, con una superficie de más de 51.000 metros cuadrados, permite llevar a cabo una gestión técnica y ambientalmente avanzada, alineada con los desafíos en materia de sostenibilidad.

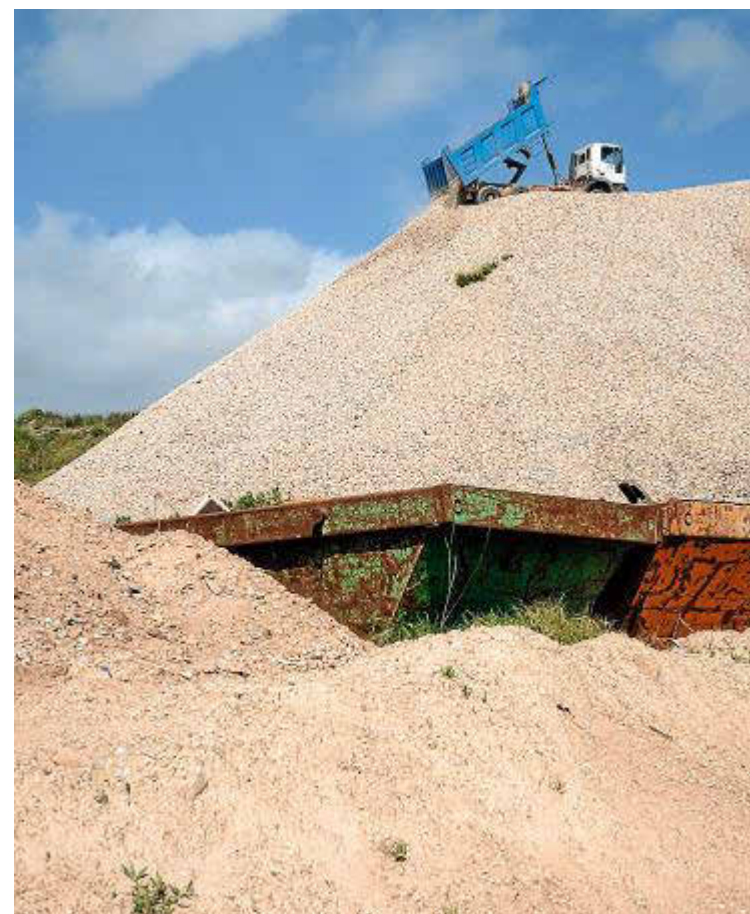
Sin embargo, la empresa no se conforma únicamente con cum-

plir la legislación ambiental. Su objetivo es seguir reduciendo su huella ecológica para que su actividad sea cada vez más sostenible y respetuosa con el entorno.

En esta línea, Triatges Menorca trabaja en la búsqueda de nuevas soluciones y mejoras en los procesos de reciclaje de determinadas

tipologías de residuos, con el fin de optimizar los tratamientos y aumentar el porcentaje de materiales recuperados y valorizados.

No solo contribuye a reducir el impacto ambiental y minimizar el uso de vertederos, sino también a impulsar un modelo económico más responsable y circular.

Triatges

Menorca

DES DE 2003

Recuperació i reciclatge de materials procedents d'obra, metalls, plàstics, llenya, cartó i altres residus. Reintroducció de materials reciclats al mercat local i gestió autoritzada amb garantia de traçabilitat i compliment normatiu.

VENDA DE MATERIAL DE RECUPERACIÓ

Més de 20 anys donant resposta a les necessitats mediambientals de Menorca

Camí de Loreto, s/n 07730 ALAIOR © 971 37 89 44 © Urgències: 678 88 78 21 triatgesmenorca@gmail.com
www.triatgesmenorca.es